

Onderzoek aantal dak- en thuisloze inwoners

Centrumgemeente Enschede

Auteur(s)

Ilco Toebe
Lennart Homan
Alyssa Wegman
Gemeente Enschede
IT/24/2091/tdens
17 december 2024
© Bureau HHM

Opdrachtgever
Kenmerk
Publicatiedatum

Definitief

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Aanleiding.....	5
1.1 Waarom dit onderzoek?	5
1.2 Definities ETHOS Light	5
1.4 Doel van het onderzoek	7
2. Aanpak.....	8
3. Resultaten	11
4. Aanbevelingen	19
4.1 Methodiek	19
4.2 Hoe nu verder	20
Bijlage 1. Respons vragenlijst	21
Bijlage 2. Tabellenboek	22
Bijlage 3. Kenmerken dak- en thuislozen per gemeente	35
Bijlage 4. Deelnemende partijen	45

Samenvatting

De centrumregio Enschede is bezig met de ontwikkeling van toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuislozen. Hiervoor is inzicht nodig in het aantal dak- en thuisloze mensen. Bureau HHM heeft hiervoor een onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek stonden de volgende doelen centraal:

1 *Wat is het aantal dak- en thuislozen in de centrumregio Enschede en in welke leefsituatie bevinden deze mensen zich?*

2 *Wat is het profiel van de dak- en thuisloze mensen in de centrumregio Enschede?*

In deze samenvatting geven we een kort antwoord op deze twee vragen. In de verdere rapportage is meer achtergrondinformatie te vinden.

Aantal dak- en thuislozen in de regio

Door middel van dit onderzoek zijn **487 dak- of thuisloze volwassenen** in de centrumregio Enschede in beeld gebracht. Daarnaast zijn er ook **23 dak- en thuisloze mensen** in beeld gebracht die tijdens de telweek in een gemeente buiten de regio Enschede verbleven. Bij de **487 dak- of thuisloze volwassenen** zijn **65 minderjarigen** (jonger dan 18 jaar) **direct betrokken** en bevinden zich dus in dezelfde woonsituatie, wat in totaal uitkomt op **552 dak- of thuisloze mensen**.

Daarnaast zijn er **71 minderjarigen** (jonger dan 18 jaar) **indirect betrokken** en bevinden zich dus niet in dezelfde woonsituatie (bijvoorbeeld als de minderjarige verblijft bij de andere ouder).

De dak- en thuislozen bevonden zich, op het telmoment, in de volgende leefsituatie.

ETHOS Light categorie	Volwassenen	Minderjarigen
In de openbare ruimte	33	3
In de noodopvang	42	1
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	107	5
<i>Subtotaal</i>	<i>182</i>	<i>9</i>
In een instelling	34	5
In een niet-conventionele ruimte	43	5
Bij familie, vrienden of kennissen	198	41
In een woning met dreigende uithuiszetting	11	2
Onbekend	19	3
Totaal	487	65

Profiel dak en thuisloze mensen

Het profiel van de dak- en thuisloze mensen is divers. Het betreft mensen in alle **levensfasen**, van jongvolwassenen tot ouderen. Iets meer dan een **kwart** van de dak- en thuislozen is vrouw (**125** van de **487** mensen). Ook is ongeveer een **vijfde** van de volwassenen jonger dan **27 jaar** (**105** van de **487** mensen). De meest vertegenwoordigde leeftijdsgroep betreft **35 t/m 44 jarigen** (**136 mensen**). Over de breedte zien we dat het gros van de dak- en thuislozen tussen de **27 en 54 jaar** oud is, namelijk **309** van de **478** mensen.

Ook zien we de nodige variatie daar waar het de gemiddelde duur van de dak- of thuisloosheid betreft. **6 op de 10** is al **langer dan 4 maand** dak- of thuisloos en voor **1 op de 10** geldt zelfs dat dit al langer dan **2 jaar** duurt. Een kwart is minder dan 3 maand dak- of thuisloos.

Mensen die langer dan **2 jaar** dak- of thuisloos zijn verblijven gemiddeld genomen vaker in **de openbare ruimte of in een niet-conventionele ruimte**, vergeleken met andere verblijfsduur categorieën. Mensen die bij familie, vrienden of kennissen verblijven, verblijven daar in de helft van de gevallen minder dan een jaar.

Het aantal dak- of thuislozen dat geen enkele vorm van inkomen heeft is relatief klein. Van de 365 mensen waarvoor dit in beeld is gebracht (voor de overige groep is dit gegeven onbekend), gaat het om **84 mensen** die **geen enkele vorm van inkomen** hebben.

De reden tot verlies van woonzekerheid is divers. In de meeste gevallen (18%) zijn er **meerdere redenen** die elkaar mogelijk ook hebben beïnvloed. **Actie van de huisbaas (uithuiszetting)** staat op nummer 2 (11%) op de lijst, gevolgd door psychische problematiek (10%) en een conflict met familie (10%). Verslaving, relatieproblemen en financiële redenen worden ook vaak genoemd (elk 9%). Eenduidige profielen, naast het diverse karakter, van dak- en thuislozen zijn daardoor, zonder nadere verdieping, lastig te maken.

Het onderzoek laat aan de andere kant wel zien dat het stereotype beeld van de groep dak- en thuisloze mensen achterhaald is. Het beeld dat het gaat om mensen die op straat of in de opvang leven verdient bijstelling. Een aanzienlijke groep mensen verblijft **bij vrienden, familie of kennissen** (198 mensen) of in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf (107 mensen).

Bij de verdeling over de gemeenten zien we dat **Enschede het grootste aantal** dak- en thuislozen heeft (307 van de 552 mensen, inclusief 29 direct betrokken kinderen kinderen). In Hengelo gaat het om 101 mensen (inclusief 19 direct betrokken kinderen).

Gebruik deze [link](#) voor een uitgebreide weergave van onderzoeksresultaten.

Beschouwing op de resultaten

De stevige bijdrage die organisaties hebben geleverd aan het onderzoek heeft geleid tot een hoge respons, zie hiervoor de weergave in [Bijlage 1](#).

Met deze telling is de ondergrens van het aantal dak- en thuisloze mensen in de centrumregio Enschede in beeld gebracht. Ondanks de betrokkenheid van veel organisaties, zijn er ook in dit onderzoek mensen buiten beeld gebleven. Hoe groot deze 'onzichtbare' groep is, blijft lastig in te schatten. Dit benadrukt in de optiek van de onderzoekers het belang van een aanpak om te komen tot toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuislozen, maar ook van een integrale aanpak om in de eerste plaats dak- of thuisloosheid te voorkomen.

Tot slot, dit onderzoek betreft een momentopname en is een zogeheten nul-meting. Het is belangrijk om op gezette tijden deze telling te herhalen om zicht te hebben op de ontwikkeling van de opgave. Ook kan zicht op de opgave helpen om te beoordelen of gerichte beleidsinterventies tot een afname leiden van het aantal dak- en thuisloze mensen.

1. Aanleiding

De centrumregio Enschede is bezig met de ontwikkeling van toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuislozen. Om hierop effectief beleid te formuleren, is het van belang om de omvang van het aantal dak- en thuislozen en de aard van de problematiek in kaart te brengen. Door te onderzoeken om hoeveel mensen het gaat en welke profielen deze mensen hebben ontstaat meer inzicht. Dit is dan ook het doel van het onderzoek, namelijk om in de centrumregio Enschede het aantal dak- en thuisloze inwoners in beeld te brengen.

1.1 Waarom dit onderzoek?

De gemeente Enschede is centrumgemeente voor de voorzieningen rond Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang in de centrumregio Enschede. De regio bestaat uit acht gemeenten: **Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser en Oldenzaal**. Vooruitlopend op landelijke wet- en regelgeving wil de regio in beeld brengen hoe groot de groep dak- en thuislozen is.

In dit onderzoek is aansluiting gezocht bij de indeling van dak- en thuisloze inwoners conform de Ethos Light categorisering. Daarvoor is gebruikgemaakt van bestaande publicaties en bijbehorend instrumentarium, zoals de 'Handleiding voor Lokale Besturen', een publicatie van de KU Leuven en Lucas Zorgonderzoek & Consultancy, onder leiding van prof. dr. Koen Hermans. Daarbij vinden we het belangrijk te benadrukken dat in de praktische uitvoering van het onderzoek er op onderdelen een aangepaste aanpak is gevolgd, dan beschreven wordt in de geraadpleegde publicaties.

1.2 Definities ETHOS Light

Veel bestaande onderzoeksmethoden die zich richten op dak- en thuislozen focussen zich op een afgebakend deel van de totale groep. Met de ETHOS Light categorisering wordt deze focus verbreed.

ETHOS Light staat voor *European Typology of Homelessness and Housing Exclusion* en is een meetinstrument om dakloosheid in kaart te brengen. Het meetinstrument richt zich op verschillende categorieën dak- en thuislozen. Deze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

ETHOS Light categorisering

1 In openbare ruimte

- Mensen die leven in de publieke ruimte (op 'straat').

2 In noodopvang

- Mensen die in laagdrempelige en kortdurende opvang verblijven. Bijvoorbeeld de winter- of nachtopvang.

3 In opvang voor thuislozen

- Mensen die in opvangcentra of tijdelijke huisvesting verblijven. Bijvoorbeeld opvangvoorziening (safe-houses, reguliere opvang of andere tijdelijke voorzieningen) verblijven.

4 Instellingverlaters

- Mensen die binnen de maand volgend op de telweek de instelling (respectievelijk de gevangenis, het algemeen ziekenhuis, het psychiatrisch ziekenhuis, de bijzondere jeugdzorg, beschermd wonen) verlaten zonder stabiele woonoplossing.
- Mensen die langer verblijven in de instelling wegens gebrek aan een stabiele woonoplossing (en dus de instelling reeds hadden moeten verlaten/zouden moeten verlaten binnen de maand volgend op de telweek).

ETHOS Light categorisering

5 In niet-conventionele woning

- Mensen die in niet-conventionele ruimtes of woningen verblijven. Bijvoorbeeld in een woonwagen, hut, garage, kraakpand, auto, tent, een woning zonder huurcontract of een woning zonder basisvoorzieningen zoals een keuken of badkamer.

6 Bij familie, vrienden of kennissen

- Mensen die tijdelijk inwonen bij familie of vrienden wegens gebrek aan eigen huisvesting. Tot deze categorie behoren ook mensen die bij een gastfamilie verblijven, bijvoorbeeld mensen zonder papieren.

7 Dreigende uithuiszetting¹

- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telweek wegens een betekend vonnis tot gerechtelijke uithuiszetting;
- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telling wegens een beslissing onbewoonbaarheid;
- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telling wegens een beslissing ongeschiktheid;
- Mensen die de woning moeten verlaten binnen de maand volgend op de telling wegens een verlopen opzegtermijn of wegens een opzegtermijn die zal verlopen binnen de maand volgend op de telweek.

Tabel 1. Definities ETHOS Light.

¹ Deze categorie is in een later stadium toegevoegd aan de ETHOS Light categorisering. Zowel in België, als in Nederland wordt deze categorie toegepast, aangezien dit een bekende route is naar dakloosheid.

1.4 Doel van het onderzoek

De telling heeft als centrale doelstelling om het aantal dak- en thuisloze mensen in de centrumregio Enschede in beeld te brengen. Hierbij staan twee onderzoeksvragen centraal:

1 *Wat is het aantal dak- en thuislozen in de centrumregio Enschede en in welke leefsituatie bevinden deze mensen zich?*

2 *Wat is het profiel van de dak- en thuisloze mensen in de centrumregio Enschede?*

2. Aanpak

Om de centrumregio Enschede inzicht te geven in het aantal dak- en thuislozen hebben we gekozen voor de methodiek van een 'éénweekstelling'. Hoe we dat hebben aangepakt leest u in dit hoofdstuk.

Stappenplan

Onze aanpak bestond uit acht stappen.

Stap 0 Voorbereiding

In deze fase hebben de onderzoekers zich inhoudelijk en procedureel voorbereid op het onderzoek. Dat hebben we gedaan door documentatie over dak- en thuisloosheid in de centrumregio tot ons te nemen. Ook verdiepten we ons in de documentatie vanuit het Kansfonds en de leerpunten uit eerdere onderzoeken die conform de ETHOS Light methodiek zijn uitgevoerd. Doel hiervan was dat we snel en adequaat konden participeren in de regionale projectgroep en bij de start snel op vlieghoogte waren.

Stap 1 Projectgroep

De onderzoekers hebben geparticipeerd in de projectgroep die de telling voorbereidde. De projectgroep bestond uit vertegenwoordigers van de gemeente Enschede. Deelname aan de projectgroep gaf de mogelijkheid tot direct contact met de betrokken organisaties en gemeenten, zodat verdere uitwerking nauw met hen kon worden afgestemd.

Stap 2 Vragenlijst

Voor het in beeld brengen van het aantal dak- en thuisloze mensen in centrumregio Enschede hebben we een vragenlijst opgesteld aan de hand van het voorbeeld uit de ETHOS Light methodiek. De vragenlijst bestond uit vragen om relevante informatie te verzamelen over de dak- en thuislozen, zoals persoonskenmerken, verblijfplaats, samenstelling van huishouden, periode van dak-of thuisloosheid en reden van dak-of thuisloosheid. Ook bevatte de vragenlijst enkele anonieme identificerende gegevens aan de hand waarvan dubbeltellingen konden worden geanalyseerd. Alle betrokken organisaties hebben de vragenlijst online ingevuld in de telweek.

Stap 3 Instructie partijen

Om inzicht te krijgen in het aantal dak- en thuislozen in centrumregio Enschede zijn betrokken organisaties benaderd om deel te nemen aan het onderzoek. Dit betreft onder andere zorgaanbieders, woningcorporaties, welzijnsorganisaties en veiligheidsorganisaties. De organisaties zijn benaderd per mail op **19 juli** met een uitnodiging voor de telling en, daarop vooruitlopend, een informatiebijeenkomst. Ook is de oproep gedaan aan de organisaties om zich aan of af te melden voor zowel het onderzoek als de instructiebijeenkomst. Op **5 september** heeft er een digitale informatiebijeenkomst voor de organisaties plaatsgevonden. Vervolgens hebben er op **26 september** en **14 oktober** twee digitale instructiebijeenkomsten plaatsgevonden. Hierbij zijn twee voorbeeldcasussen besproken, om te instrueren hoe de vragenlijst ingevuld diende te worden.

Op **27 september** en **16 oktober** is er een terugkoppelingsmail van de instructie-bijeenkomsten gestuurd naar de organisaties, met nogmaals de oproep om aan te geven of de organisaties wel of niet mee deden aan het onderzoek. De organisaties waarvan op **17 september** nog geen reactie was vernomen zijn per mail hierop geattendeerd. Organisaties die zich op **24 oktober** al hadden aangemeld hebben een mail ontvangen met een reminder van de telweek, evenals een laatste reminder op **31 oktober**. De organisaties zijn verder nog benaderd per mail op **4 november**, de begindag van de telweek. Op **7 november** zijn de organisaties een laatste keer benaderd, de één-na-laatste dag van de telweek.

Naast de mails, ontvingen de organisaties de volgende bestanden;

- Handleiding
- FAQ (antwoorden op veel (te verwachten en) gestelde vragen)
- Vragenlijst
- Geheel gebundeld in een informatieblad

- Bundeling online beschikbaar gesteld

Ook binnen de organisatie van de gemeenten zelf was het van belang dat geteld werd door functionarissen die zicht hebben op de doelgroep, zoals consultants en burgerzaken. Hiervoor hebben we onze contacten bij de gemeenten benaderd met instructies op 27 september.

Stap 4 Uitvoering telling

De telling die is uitgevoerd is een 'point in time' telling. Een 'point in time' telling geeft een beeld van dakloosheid op een vooraf bepaald moment in een vooraf bepaald geografisch gebied. De telling is uitgevoerd in de week van 4 november tot en met 9 november 2024. Voorafgaand aan en tijdens de telweek zijn de medewerkers van de verschillende organisaties zelf nagegaan of zij mensen kennen die passen bij de 'doelgroep'. Voor elk van deze mensen hebben zij in de telweek digitaal een vragenlijst ingevuld.

Tijdens de telweek zijn de onderzoekers beschikbaar geweest in de vorm van een helpdesk. Invullers die vragen hadden over de toepassing van de vragenlijst, konden die vragen stellen.

Het succes van een 'point in time' telling valt of staat bij het aantal partijen dat deelneemt aan de telling en de zorgvuldigheid waarmee zij de vragenlijsten hebben ingevuld. Dit betekent dat er een grote rol en verantwoordelijkheid is weggelegd voor deze partijen. De verschillende gemeenten in de centrumregio Enschede zijn in grote mate zelf verantwoordelijk geweest voor het aansporen van de juiste mensen en organisaties in hun eigen gemeente om een bijdrage te leveren aan dit onderzoek. De inspanningen die de verschillende gemeenten hierin hebben geleverd zijn van invloed op de uitkomsten die we presenteren in dit rapport.

Stap 5 Analyse en rapportage

Het analyseren van de data is begonnen met het verwijderen van dubbelingen op basis van de anoniem identificerende gegevens. Deze anoniem identificerende gegevens bestonden uit een combinatie van de eerste letter van de voornaam, en de eerste en laatste letter van de achternaam in combinatie met geslacht en leeftijdscategorie.

Bij het verwijderen van dubbelingen is de vragenlijst die het meest compleet was ingevuld behouden ofwel waardevolle informatie van twee dubbelingen gecombineerd.

In afstemming met de projectgroep en een aantal grote telpartijen (zoals deelnemende gemeenten) zijn de reacties in de week voor de telweek (28 oktober t/m 1 november) en de week na de telweek (11 t/m 15 november) ook meegenomen in de analyse.

Na het verwijderen van dubbelingen en de reacties die buiten bovenstaande periode zijn ingevuld zijn nadere analyses uitgevoerd in Excel. Hierbij is onder andere gekeken naar aantallen per ETHOS Light categorie van dak- en thuisloosheid en naar kenmerken van de in beeld gebrachte dak- en thuislozen. De dak- en thuislozen zijn ook uitgesplitst per gemeente (zie ook bijlage 3). Deze uitkomsten zijn verwerkt in deze rapportage.

Stap 6 Bespreken en afronden

Deze conceptrapportage bespreken we met de centrumgemeente Enschede.

Stap 7 Communicatie en coördinatie

Tijdens de onderzoeksperiode is er regelmatig contact geweest met de opdrachtgever bij de centrumgemeente Enschede. Dit was nodig om

voortgang te kunnen monitoren en om de verwachtingen ten aanzien van de uitkomsten te kunnen volgen en zo nodig bij te stellen op basis van de voortgang.

3. Resultaten

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste resultaten voor de twee centrale onderzoeksvragen. Daar waar relevant worden verschillende kenmerken van de dak- en thuisloze mensen aan elkaar gerelateerd, om zo een beter beeld te krijgen van de profielen en bijbehorende kenmerken van de groep. Voor een overzicht van alle tabellen verwijzen we naar het tabellenboek in Bijlage 2.

Aantal dak- en thuisloze mensen

Kenmerken dak- en thuislozen

In totaal hebben 25 organisaties (zie Bijlage 4 voor de lijst) uit de gemeenten Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser en Oldenzaal deelgenomen aan het onderzoek. Deze 25 organisaties hebben in totaal **487 unieke dak- of thuisloze volwassen mensen** geteld.

Bij deze 487 dak- of thuisloze mensen zijn **65 minderjarigen** (jonger dan 18 jaar) **direct betrokken** en bevinden zich dus in dezelfde woonsituatie, wat het **totaal 552** maakt.

Daarnaast zijn er **71 minderjarigen** (jonger dan 18 jaar) **indirect betrokken** en bevinden zich dus niet in dezelfde woonsituatie (bijvoorbeeld als een minderjarige verblijft bij de andere ouder).

Verblijfplek naar volwassenen/minderjarigen

In totaal zijn er 487 volwassenen geteld, waarvan **357 mannen** en **125 vrouwen** (3 mensen identificeren zich als 'X' en bij 2 mensen is deze vraag leeg). Verder zijn er 65 minderjarigen geteld die direct betrokken zijn en dus in dezelfde woonsituatie zitten. Daarnaast zijn er 71 minderjarigen geteld die indirect betrokken zijn bij de situatie van de dak- of thuisloze ouder. Dit betekent dat de minderjarige zelf niet dakloos is, maar een ouder wel. In de vragenlijst is van de dak- en thuislozen uitgevraagd wat de verblijfplaats is van de minderjarigen, oftewel waar ze de nacht voor de telling verbleven. De grootste groep van de direct betrokken kinderen verblijft bij familie, vrienden of kennissen (**63%**). Er verbleven gedurende de telperiode **3** direct betrokken minderjarigen in de openbare ruimte (meer info zie bijlage 2).

ETHOS Light categorie	Volwassenen		Man		Vrouw		X of onbekend		Minderjarigen	
In de openbare ruimte	33	7%	24	7%	9	7%			3	5%
In de noodopvang	42	9%	37	10%	4	3%	1	20%	1	2%
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	107	22%	75	21%	32	26%			5	8%
<i>Subtotaal</i>	182	37%	136	38%	45	36%	1	20%	9	19%
In een instelling	34	7%	27	8%	6	5%	1	20%	5	8%
In een niet-conventionele ruimte	43	9%	29	8%	12	10%	2	40%	5	5%
Bij familie, vrienden of kennissen	198	41%	144	40%	54	43%			41	63%
In een woning met dreigende uithuiszetting	11	2%	5	1%	6	5%			2	3%
Onbekend	19	4%	16	4%	2	2%	1	20%	3	5%
Totaal	487	100%	357	73%	125	26%	3	1%	65	100%

Tabel 2a. Verblijfplek naar geslacht en volwassenen/minderjarigen

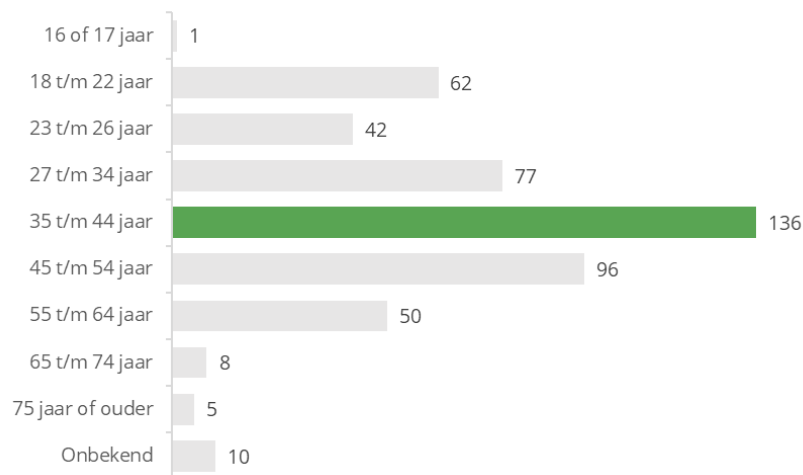
Profiel dak- en thuisloze mensen

Leeftijdscategorie

In figuur 3 zijn de leeftijden van de mensen waarvoor een vragenlijst is ingevuld weergegeven. De grootste groep van de dak- en thuislozen omvat 136 mensen en is 35 tot en met 44 jaar oud. De daaropvolgende leeftijdsgroep is de groep van 45 tot en met 54 jaar, deze bestaat uit 96 mensen.

De meeste dak- en thuisloze inwoners zijn vertegenwoordigd in de groep van 35 t/m 44 jaar

Aantal dak- en thuisloze mensen naar leeftijdscategorie

Figuur 3. Leeftijden dak- en thuisloze mensen

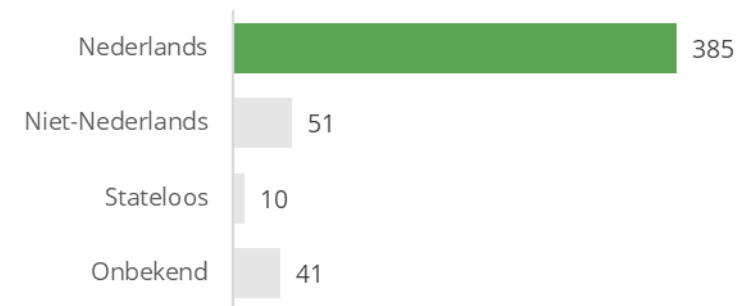
Nationaliteit

Van de 487 volwassenen heeft het merendeel de Nederlandse nationaliteit, namelijk 385 (79%), zoals te zien in figuur 4. De top 3 niet-Nederlandse nationaliteiten van de getelde dak- en thuislozen zijn Pools (7 mensen), Marokkaans (4 mensen) en Syrisch (3 mensen). Als we inzoomen op de

gemeenten, is te zien dat de meeste niet-Nederlandse mensen (51) verbleven in Enschede (36). In Hengelo verbleven 8 niet-Nederlandse mensen, van 6 mensen was het niet bekend in welke gemeente zij verbleven. In Borne, Dinkelland, Haaksbergen, Hof van Twente, Losser en Oldenzaal zijn enkel dak- en thuisloze mensen met een Nederlandse nationaliteit geteld. Van de 10 stateloze mensen, verbleven er 9 in Enschede en 1 in Losser.

Het grootste gedeelte van de dak-en thuisloze inwoners hebben een Nederlandse nationaliteit.

Aantal dak-en thuisloze mensen naar wettelijke nationaliteit

Figuur 4. Nationaliteiten dak- en thuisloze mensen

De 51 mensen met een 'Niet-Nederlandse' nationaliteit verblijven voor het merendeel bij familie, vrienden of kennissen (19 mensen), gevolgd door de opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf (8 mensen) en de noodopvang (7 mensen). De aanleiding voor het verlies van woonzekerheid van deze groep mensen is in 11 gevallen en combinatie van oorzaken, in 8 gevallen door migratie, in 7 gevallen door verslaving 5 gevallen door relatieproblemen.

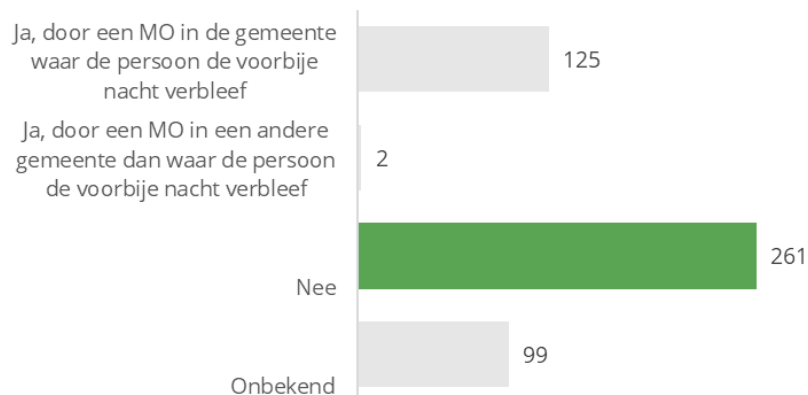
Actieve begeleiding

Meer dan de helft van de dak- en thuisloze mensen (261) wordt niet actief begeleid door een maatschappelijke opvang. Van de 127 mensen die wél werden begeleid door een maatschappelijke opvang, werden 125 mensen

ook begeleid in de gemeente waar degene de afgelopen nacht had verbleven. Van ongeveer een vijfde van de mensen (99 mensen) was het niet bekend (figuur 5).

Het grootste gedeelte van de dak- en thuisloze inwoners heeft geen actieve begeleiding.

In de gevallen waar hier wel sprake van is, dan het vaakst in de gemeente waar de persoon verbleef.

Figuur 5. Sprake van al dan niet actieve begeleiding van een MO

NB: Geen actieve begeleiding betekent niet per definitie dat deze inwoner geen begeleiding ontvangt via een ander kanaal.

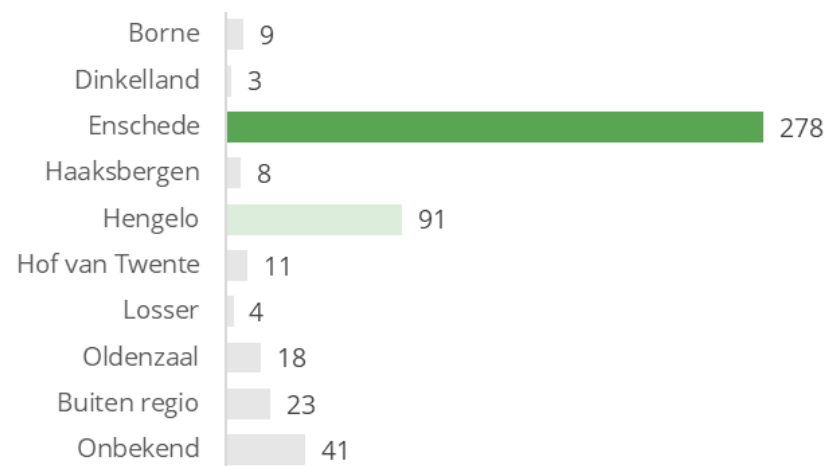
Dak- en thuislozen per gemeente

Figuur 6 geeft weer hoeveel dak- en thuislozen zijn geteld per gemeente. In de bijlage is informatie te vinden over in welke woonsituatie deze mensen zich bevinden. Uit de figuur blijkt dat dak- en thuisloosheid in de regio vooral een stedelijk fenomeen is. De meeste dak- en thuislozen verbleven tijdens de telling in de gemeente Enschede. In elke ETHOS Light categorisering steekt de gemeente Enschede met kop- en schouders uit boven de overige regiogemeenten. Zo verblijven 79 van de 107 mensen in een opvang voor

thuislozen of tijdelijk verblijf in de gemeente Enschede. Daarnaast verblijven er 40 van 42 mensen in een noodopvang in de gemeente Enschede. Daarnaast verblijven 27 van de 33 mensen in de openbare ruimte in de gemeente Enschede.

De overgrote meerderheid van de dak- en thuisloze inwoners verbleef in de gemeente Enschede

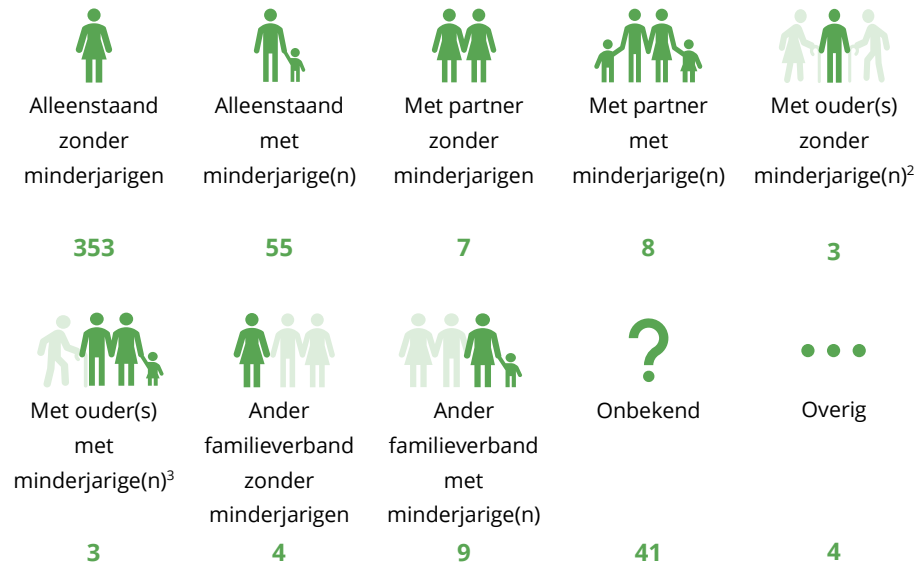
Verblijfplek in de afgelopen nacht

Figuur 6. Dak- en thuislozen per gemeente

Samenstelling huishoudens

Van de dak- en thuislozen waarvan bekend is hoe de samenstelling van het huishouden eruit ziet, is de grootste groep alleenstaand zonder minderjarigen (353). De groep die hierop volgt bestaat uit de dak- en thuislozen die alleenstaand zijn met minderjarige(n), dit zijn er 55. Van 41 mensen is onbekend hoe de samenstelling van het huishouden eruit ziet. Bij de huishoudens met minderjarigen, gaat het om minderjarigen die zowel indirect als direct betrokken zijn bij de woonsituatie van de ouder.

Figuur 7. Samenstelling huishoudens

Periode dak- of thuisloos

In het onderzoek is uitgevraagd hoe lang de dak- of thuisloze mensen in deze situatie zitten. Voor de meesten geldt dat zij 4 tot 11 maanden dak- of thuisloos zijn (145 van de 487). Hiervan verblijven de meeste mensen bij familie, vrienden of familie (55), maar ook relatief vaak in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf (49). Het valt op dat er ook een relatief grote groep langer dan twee jaar dak-of thuisloos is, het gaat hierbij om 50 mensen.

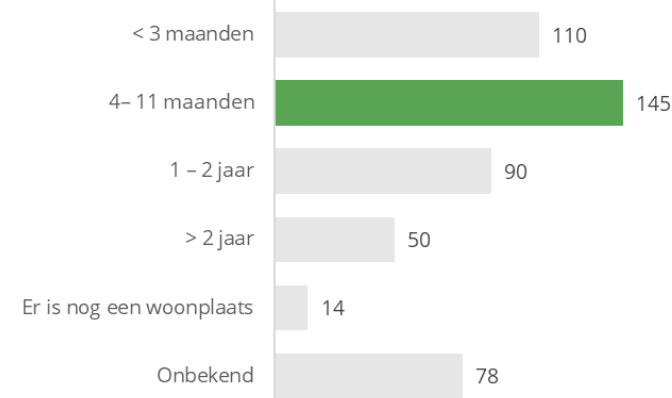
² Met ouder(s) zonder minderjarigen: de persoon 1) verblijft met de ouder(s) en 2) heeft geen minderjarigen of de minderjarigen verblijven niet bij deze persoon. Indien de persoon bij de ouder(s) verblijft wegens een gebrek aan eigen woonoplossing, behoort deze ouder niet tot het huishouden van de persoon. De ouder bevindt zich dan immers niet in een precare woonsituatie.

³ Met ouder(s) met minderjarige(n): de persoon 1) verblijft met de ouder(s) en 2) heeft minstens een minderjarige dat bij de persoon verblijft. Indien de persoon bij de ouder(s) verblijft wegens gebrek aan een eigen woonoplossing, behoort deze ouder niet tot het huishouden van de persoon. De ouder bevindt zich dan immers niet in een precare woonsituatie.

Van de mensen die meer dan twee jaar dak- of thuisloos zijn, verblijven de meeste mensen bij familie, vrienden of kennissen (21) of in een niet-conventionele woonruimte (10). Van de mensen die tussen 1 en 2 jaar dak- of thuisloos (90) zijn, verblijven ook de meeste mensen bij familie, vrienden of kennissen (39), maar ook in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf (19). Wat verder opvalt is dat bij 78 mensen het niet bekend is sinds wanneer deze persoon niet meer over een stabiele woonplaats beschikt.

Het grootste deel van de inwoners is al 4 - 11 maanden dak- of thuisloos. Daarna minder dan 3 maanden en 1 tot 2 jaar.

Periode dat een inwoner dak- of thuisloos is

Figuur 8. Periode dak- of thuisloosheid

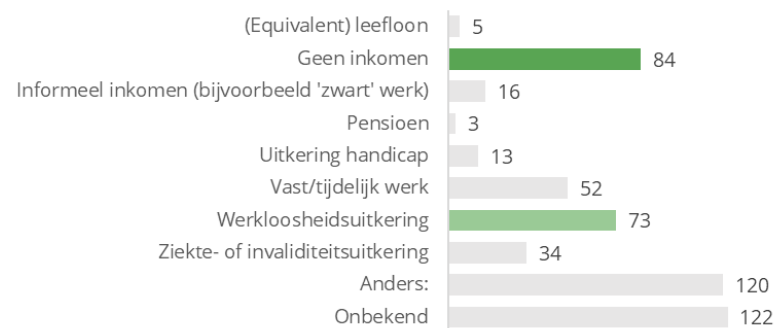
Inkomen

Een groot deel van de dak- en thuisloze mensen heeft geen inkomen of een werkloosheidsuitkering. Daarnaast komt het vaak voor dat het niet bekend is of

een dak- en thuislozen (122) een vorm van inkomen heeft. Verder is bij 120 mensen een ander inkomen ingevuld dan de voorgesorteerde categorieën. Voorbeelden van inkomen anders dan de genoemde categorieën zijn een uitkering vanuit de participatiewet, een Wajong of een bijstandsuitkering. Hierbij zien we dat van de 36 mensen die in de openbare ruimte verblijven, er 16 geen vorm van inkomen hebben. Van de 215 mensen die verblijven bij familie, vrienden of kennissen hebben er 40 geen vorm van inkomen, 42 een andere vorm van inkomen en van 50 mensen is het inkomen onbekend.

Een groot deel van de dak- en thuisloze inwoners heeft geen inkomen of een werkloosheid uitkering.

Inkomen van de dak- of thuisloze inwoners

Figuur 9. Inkomen dak- en thuislozen

Aanleiding voor verlies van woonzekerheid

Van de dak- en thuisloze mensen is uitgevraagd om welke reden ze hun woonzekerheid zijn kwijtgeraakt. Het komt het vaakst voor dat er meerdere redenen zijn voor het verlies van de woonzekerheid, namelijk bij 146 van de 448 mensen waarbij deze vraag is ingevuld.

Van de mensen die verblijven bij familie, vrienden of kennissen zijn de meesten hun woonzekerheid kwijtgeraakt door ofwel onbekende redenen

(41) ofwel relatieproblemen (36). Bij de mensen die verblijven in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf zijn de meesten door een actie van de huisbaas (uithuiszetting) dak- of thuisloos geraakt (36 mensen). Als tweede gaat het bij deze groep om financiële redenen of een conflict met familie (elk 27 mensen). Voor de mensen die verblijven in een niet-conventionele ruimte geldt dat vooral psychische problematiek (10) en andere onbekende redenen (11) aanleiding zijn geweest voor het verliezen van woonzekerheid. Voor de mensen die verblijven in de openbare ruimte is psychische problematiek (7), conflict met familie (6) en een ontslag uit een instelling (6) de voornaamste redenen voor het verlies van woonzekerheid. In de noodopvang is vooral een ontslag uit een instelling (7) en immigratie (6) (een van) de reden(en) van dak- en/of thuisloosheid. Daarnaast is voor 13 mensen uit deze groep de aanleiding van verlies van woonzekerheid onbekend. Bij mensen in een instelling gaat het vooral om psychische problematiek en bij mensen in een woning met dreigende uithuiszetting is de aanleiding grotendeels door een actie van de huurbaas (uithuiszetting).

Van alle dak- en thuislozen in de centrumregio Enschede is bij 70 mensen een andere aanleiding opgegeven voor het verlies van woonzekerheid. De aanleidingen die hier worden gegeven zijn erg divers, zoals bijvoorbeeld door structurele overlast, vluchteling, zorgmijddend, eigen keuze door persoon, onvindbaar willen zijn, of immigratie van ouders.

Inwoners verliezen het vaakst de woonzekerheid door uithuiszettingen, psychische problematiek of een conflict met familie

Reden van verlies woonzekerheid

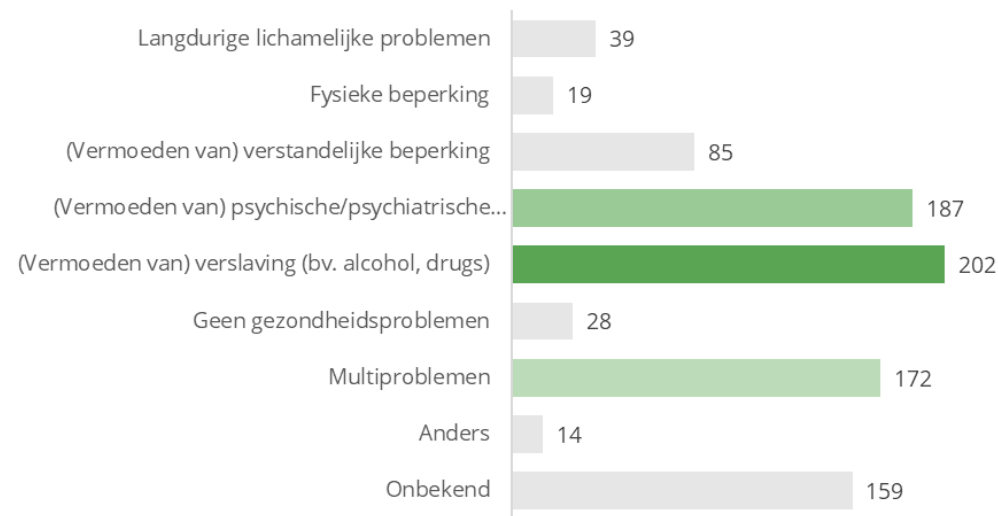
Figuur 10. Aanleidingen voor verlies van woonzekerheid. N.B. De 146 mensen waarbij er meerdere redenen zijn ingevuld komen zijn meegenomen in de aantallen van de andere redenen.

Gezondheid

Bij 202 mensen was er sprake van (een vermoeden van) verslaving (bijv. drugs of alcohol) en bij 187 was er sprake van (een vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen. Bij 172 mensen was er sprake van meerdere gezondheidsproblemen. Voor 159 mensen is er bij de vraag over gezondheid 'onbekend' of niks ingevuld.

Het grootste gedeelte van de dak- en thuisloze inwoners hebben een (vermoeden van) verslaving of psychische/psychiatrische problematiek of een combinatie van gezondheidsproblemen

Gezondheid van dak- en thuisloze inwoners

Figuur 11. Gezondheid van de dak- of thuisloze mensen

Niet-conventionele woonruimte

Van de 487 dak- en thuisloze inwoners verblijven er 43 (ca 9%) in een niet-conventionele woonruimte. Ingepulde voorbeelden hierbij zijn een caravan/woonwagen, auto/vrachtwagen, kraakpand, atelier, B&B, loods, camping of een woning zonder basisvoorzieningen. Hierbij valt het op dat een caravan/woonwagen het vaakst voorkomt (13 personen). Bij twee personen is de camping als verblijfplaats opgegeven. Deze groep bestaat veelal uit mannen (29 van de 43) van middelbare leeftijd (35 t/m 64 jaar) (28 van de 43 personen). De meeste personen verblijven in de gemeente Enschede (16) en Oldenzaal (9). De inwoners in de categorie zijn het vaakst alleenstaanden zonder kinderen (26 van de 43). Redenen voor het verlies van woonzekerheid kunnen bijvoorbeeld zijn psychische problematiek, relatieproblemen, financiële redenen, conflict met familie of een combinatie van redenen. Voor de tabellen van deze ETHOS-categorie, zie bijlage 2 (specifiek pagina 32).

'Familie, vrienden of kennissen' in de centrumgemeente

Deze groep mensen moet vanwege een gebrek aan eigen huisvesting tijdelijk bij familie, of vrienden of kennis inwonen. Deze groep wordt ook wel eens aangeduid als 'bankslapers'. We zien dat de centrumgemeente Enschede bijna de helft van het aandeel binnen deze categorie heeft, namelijk 98 van de 198 personen. Het merendeel is mannelijk, namelijk 70 personen (71%). Hierbij zien we dat de leeftijdsgroepen 35 t/m 44 jaar (28%), 45 t/m 54 jaar (23%), 27 t/m 34 jaar (15%) en 18 t/m 22 jaar (14%) het vaakst voorkomen. Het gaat dus veelal om mannen van middelbare leeftijd.

We zien dat van deze groep 70% alleenstaande is zonder kinderen en 10% alleenstaande is met kinderen. Slechts bij 2% van deze groep gaat het om iemand met een partner en kinderen. De aanleiding dat deze personen hun woonzekerheid verliezen loopt erg uiteen. Een combinatie van redenen komt

het vaakst voor (23 keer). Daarnaast zijn verslaving (15 keer), uithuiszettingen (12 keer), conflicten met familie (11 keer), schulden (11 keer) en relatieproblemen (10 keer) aanleidingen die relatief vaak voorkomen. Bij de vraag over gezondheid zien we dat het vaakst een (vermoeden van) verslaving (bv. Alcohol, drugs) meespeelt (45 keer). Daarna zien we dat multiproblematiek (32 keer), (vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen (30 keer) en een (vermoeden van) verstandelijke beperking (17 keer) meespeelt. Bij 10 personen is ingevuld dat er geen gezondheidsproblemen meespelen. Voor de tabellen van deze ETHOS-categorie in de centrumgemeente, zie bijlage 2 (specifiek pagina 33).

4. Aanbevelingen

Dit hoofdstuk beschrijft aanbevelingen op het gebied van de toepassing van de methodiek. Ook gaan we kort in op de vervolgstappen die, door middel van de inzet van dit onderzoek kunnen worden gezet.

4.1 Methodiek

De methodiek van de uitgevoerde telling biedt inzicht in de concrete aantallen dak- en thuisloze mensen in de regio, evenals de diverse woonsituaties waarin zij verkeren en hun persoonskenmerken. De ETHOS Light categorisering hanteert een brede definitie voor dakloosheid, waardoor veel verschillende groepen in beeld zijn gebracht. Er is echter de mogelijkheid dat niet alle groepen volledig in beeld zijn gebracht door het gebruik van deze methodiek. Dit gaat bijvoorbeeld om mensen die geen contact hebben met hulp- of dienstverlenende instanties, door onbekendheid met het bestaan van deze organisaties of het bewust niet in contact willen komen met deze organisaties.

Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn voor mensen zonder verblijfspapieren of om alleenstaande ouders met minderjarigen. Voor het krijgen van een toch zo compleet mogelijk beeld zijn er een aantal zaken waarop gelet kan worden wanneer er een toekomstige telling plaatsvindt. We hebben gemerkt dat het compleet maken van de lijst met betrokken organisaties inspanning vergt. Het is van belang om ook bij volgende tellingen voldoende aandacht te hebben hiervoor en tijdig te beginnen met het in kaart brengen en benaderen van organisaties.

Er moet ook vooral gedacht worden aan organisaties die niet een directe verbinding hebben met dak- of thuislozen, zoals campings of vakantieparken, omdat zij ondervertegenwoordigd zijn in de lijst met organisaties die hebben deelgenomen aan dit onderzoek. Mogelijk ligt deelname aan een type onderzoek als dit gevoelig, maar daar kan bij toekomstige tellingen mogelijk meer aandacht aan worden besteed.

Ook hebben we geconstateerd dat de wijze waarop campings of vakantieparken en/of de mensen die daar als dak- of thuisloos verblijven door de verschillende gemeenten zijn meegenomen in dit onderzoek verschilt. In

de ene gemeente is deze groep expliciet meegeteld, in andere gemeenten is hier, gelet op de eerder genoemde gevoeligheid, niet expliciet geteld. Bij toekomstige tellingen is het verstandig dat gemeenten onderling afspraken maken over de wijze waarop dergelijke partijen worden meegenomen.

4.2 Hoe nu verder

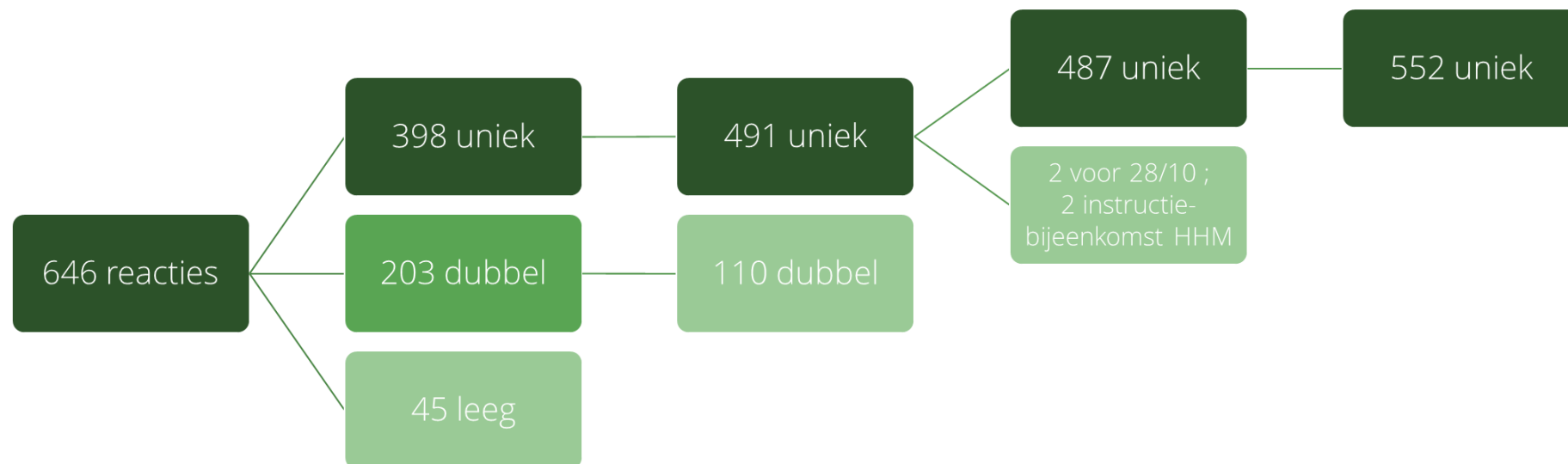
Om effectief beleid op te kunnen stellen is inzicht in het werkelijke aantal dak- en thuisloze mensen en hun kenmerken in de centrumregio Enschede van cruciaal belang. De gemeenten kunnen dit inzicht gebruiken voor het ontwikkelen van een aanpak om dakloosheid aan te pakken en uiteindelijk uit te bannen in 2030. Dit is ook de ambitie van het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis. De profielen van de dak- en thuislozen geven namelijk inzicht in oorzaken van dakloosheid en groepen waarvoor extra aandacht noodzakelijk is. Hierdoor kan gekeken worden waar versterking van preventie nodig is en hoe deze preventieve maatregelen er dan uit moeten zien.

De aantallen geven inzicht aan de gemeenten om hoeveel dak- of thuisloze mensen het gaat. Het biedt een vertrekpunt om aan de slag te gaan met het verder aanpakken van de huisvestingsopgave. Ook kunnen de aantallen mee worden genomen voor urgentieregelingen en woonzorgvisies.

Het is daarom te adviseren dat de gemeenten de aantallen uit dit onderzoek, als zijnde de ondergrens van het aantal dak- en thuisloze mensen in de regio, meenemen in de voorbereiding en de uitwerking van het volkshuisvestingsprogramma, onderdeel van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting, waarvan verwacht wordt dat deze in 2026 in zal gaan. In het volkshuisvestingsprogramma dient specifiek de opgave voor

aandachtsgroepen in beeld te worden gebracht. Een van deze aandachtsgroepen is de groep (dreigend) dak- of thuislozen.

De uitkomsten van het onderzoek kunnen niet worden genegeerd. Het is belangrijk om hier op een passende manier opvolging aan te geven. Dit onderzoek is het eerste onderzoek in de centrumregio Enschede dat op deze manier dak- en thuislozen in beeld heeft gebracht. Dit onderzoek kan daarom gezien worden als nulmeting. Effecten van nieuw beleid kunnen daardoor zichtbaar worden in een toekomstige nieuwe telling. Dergelijke effecten worden zichtbaar na 3 tot 4 jaar, waardoor een nieuwe telling idealiter ook dan plaatsvindt.

Bijlage 1. Respons vragenlijst

Bijlage 1. Respons van de telling dak- en thuislozen regio centrumgemeente Enschede. In overleg met de projectgroep is gekozen om de tellingen in de week voor en de week na de officiële telweek (4 t/m 8 november) wel mee te nemen in de analyse.

Bijlage 2. Tabellenboek

ETHOS Light categorie naar geslacht en minderjarigen

Dit is het totaal aan inwoners dat in de telweek in kaart is gebracht.

ETHOS Light categorie	Volwassenen		Man		Vrouw		X		Onbekend		Minderjarigen	
In de openbare ruimte	33	7%	24	7%	9	7%					3	5%
In de noodopvang	42	9%	37	10%	4	3%			1	50%	1	2%
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	107	22%	75	21%	32	26%					5	8%
Subtotaal	182	37%	136	38%	45	36%			1	50%	9	19%
In een instelling	34	7%	27	8%	6	5%	1	33%			5	8%
In een niet-conventionele ruimte	43	9%	29	8%	12	10%	1	33%	1	50%	5	8%
Bij familie, vrienden of kennissen	198	41%	144	40%	54	43%					41	63%
In een woning met dreigende uithuiszetting	11	2%	5	1%	6	5%					2	3%
Onbekend	19	4%	16	4%	2	2%	1	33%			3	5%
Totaal	487	100%	357	73%	125	26%	3	1%	2	0%	65	100%

Dak- en thuislozen per gemeente

Dit is het totaal aan inwoners dat in de telweek in kaart is gebracht per gemeente.

	Borne	Dinkelland	Enschede	Haaksbergen	Hengelo	Hof van Twente	Losser	Oldenzaal	Buiten regio	Onbekend	Totalen
In de openbare ruimte			27		4			1		1	33
In de noodopvang			40							2	42
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf			79		24			1	2	1	107
<i>Subtotaal</i>			146		28			2	2	4	182
In een instelling	1		10		7				12	4	34
In een niet-conventionele ruimte	1	2	16	3	6	2		9		4	43
Bij familie, vrienden of kennissen	6	1	98	5	47	9	4	7	9	12	198
In een woning met dreigende uithuiszetting	1		7		3						11
Onbekend			1							18	19
Totaal	9	3	278	8	91	11	4	18	23	41	487
<i>Minderjarigen < 18 direct betrokken</i>	1		29	4	19	1		0	3	8	65
<i>Minderjarigen < 18 indirect betrokken</i>	3		28	3	20	1		2	3	11	71

Periode dak- of thuisloos naar leefsituatie

Dit is het totaal aan inwoners dat in de telweek in kaart is gebracht. Bij 78 van de 487 personen is de periode dak- of thuisloos onbekend.

ETHOS Light categorie	Er is nog een woonplek	< 3 maanden	4 – 11 maanden	1 – 2 jaar	> 2 jaar	Onbekend	Totaal
In de openbare ruimte		6	11	4	6	6	33
In de noodopvang		14	6	6	3	13	42
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	1	20	49	19	6	12	107
In een instelling	2	7	9	11	4	1	34
In een niet-conventionele ruimte		8	13	9	10	3	43
Bij familie, vrienden of kennissen	4	48	55	39	21	31	198
In een woning met dreigende uithuiszetting	7	4					11
Onbekend		3	2	2		12	19
Totaal	14	110	145	90	50	78	487
Percentage t.o.v. totaal (uitgezonderd doelgroep onbekend)	3%	27%	35%	22%	13%	-	-

Inkomen naar leefsituatie

Dit is het totaal aan inwoners dat in de telweek in kaart is gebracht. In de rij 'Aantal' staat het unieke aantal inwoners. **LET OP!** De som van het aantal keer dat een bepaald **inkomen** voorkomt kan hoger zijn dan dit unieke aantal inwoners, omdat één inwoner meerdere vormen van inkomen kan hebben (bijvoorbeeld werkloosheidsuitkering en informeel inkomen). Daarnaast is voor 122 van de 487 unieke inwoners het inkomen onbekend.

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting	Onbekend	Totalen
Aantal	33	42	107	34	43	198	11	19	487
(Equivalent) leefloon	1	0	2	0	0	2	0	0	5
Geen inkomen	16	8	6	4	8	40	0	1	84
Informeel inkomen (bijvoorbeeld 'zwart' werk)	0	3	1	0	1	11	0	0	16
Pensioen	0	1	1	0	1	0	0	0	3
Uitkering handicap	2	0	0	3	0	8	0	0	13
Vast/tijdelijk werk	0	1	16	1	5	26	26	1	52
Werkloosheidsuitkering	4	4	38	3	6	17	2	1	73
Ziekte- of invaliditeitsuitkering	0	3	4	2	3	19	2	0	34
Anders	5	5	36	14	12	42	3	4	120
Onbekend	8	19	7	10	5	50	3	3	122

Aanleiding verlies woonzekerheid naar leefsituatie

Dit is het totaal aan inwoners dat in de telweek in kaart is gebracht. In de rij 'Aantal' staat het unieke aantal inwoners. **LET OP!** De som van het aantal keer dat een bepaalde **aanleiding verlies woonzekerheid** voorkomt kan hoger zijn dan dit unieke aantal inwoners, omdat één inwoner meerdere aanleidingen van verlies woonzekerheid kan hebben (bijvoorbeeld relatieproblemen en psychische problematiek). Daarnaast is voor 92 van de 487 unieke inwoners de aanleiding onbekend.

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting	Onbekend	Totalen
Aantal	33	42	107	34	43	198	11	19	487
(Interfamiliaal) Geweld	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overmacht (bv. brand, overstroming)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vluchteling door oorlog in Oekraïne	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Overlijden	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Actie van de huisbaas (renovatie, verkoop)	0	1	1	0	0	4	2	0	8
Ongeschikte/onbewoonbare woning	0	1	4	0	1	1	0	0	7
Einde van de huurovereenkomst	2	0	5	1	0	4	0	0	12
Conflict met vrienden	1	1	3	2	0	5	0	0	12
Werkloosheid	1	1	5	1	3	6	0	0	17
Immigratie	1	6	2	0	3	6	0	0	18

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting	Onbekend	Totalen
Ontslag uit een instelling	6	7	6	6	3	17	0	0	45
Relatieproblemen	4	3	18	0	8	36	0	2	71
Financiële redenen (bv. schulden)	2	1	27	2	5	31	2	1	71
Verslaving	3	4	21	7	5	33	0	0	73
Conflict met familie	6	5	27	2	5	32	0	0	77
Psychische problematiek	7	4	21	9	10	25	1	0	77
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	3	4	36	7	3	26	5	0	84
Meerdere redenen	7	9	45	9	12	59	3	0	144
Anders	4	3	13	8	6	33	3	0	70
Onbekend	6	13	5	6	11	41	2	8	92

Gezondheid naar leefsituatie

Dit is het totaal aan inwoners dat in de telweek in kaart is gebracht. In de rij 'Aantal' staat het unieke aantal inwoners. **LET OP!** De som van het aantal keer dat een bepaalde **gezondheid** voorkomt kan hoger zijn dan dit unieke aantal inwoners, omdat één inwoner meerdere gezondheidsproblemen kan hebben (bijv. vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen en (vermoeden van) verslaving). Daarnaast is voor 159 van de 487 unieke inwoners de gezondheid onbekend.

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting	Onbekend	Totalen
Aantal	33	42	107	34	43	198	11	19	487
Fysieke beperking	2	4	4	1	1	7	0	0	19
Langdurige lichamelijke problemen	3	5	13	1	2	15	0	0	39
(Vermoeden van) verstandelijke beperking	6	8	20	9	6	35	1	0	85
(Vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen	19	14	52	19	17	64	1	1	187
(Vermoeden van) verslaving (bv. alcohol, drugs)	18	19	55	21	12	74	2	1	202
Geen gezondheidsproblemen	0	2	7	1	1	15	2	0	28
Multiproblemen	15	17	46	18	10	64	1	1	172
Anders	1	0	5	0	3	4	1	0	14
Onbekend	5	18	16	6	17	74	5	18	159

Actieve begeleiding door MO naar leefsituatie

Dit is het totaal aan inwoners dat in de telweek in kaart is gebracht. In de rij 'Aantal' staat het unieke aantal inwoners. Daarnaast is voor 99 van de 487 unieke inwoners de actieve begeleiding door MO onbekend.

	In de openbare ruimte	In de noodopvang	In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	In een instelling	In een niet-conventionele ruimte	Bij familie, vrienden of kennissen	In een woning met dreigende uithuiszetting	Onbekend	Totalen
Ja, door een MO in de gemeente waar de persoon de voorbije nacht verbleef	3	7	96	7	3	9			125
Ja, door een MO in een andere gemeente dan waar de persoon de voorbije nacht verbleef				1		1			2
Nee	27	30	7	24	27	136	9	1	261
Onbekend	3	5	4	2	13	52	2	18	99
Aantal	33	42	107	34	43	198	11	19	487

Jeugdigen en kinderen in de openbare ruimte naar samenstelling huishouden en aanleiding verlies woonzekerheid

De groep jeugdigen (18 t/m 26 jaar) en kinderen zijn groepen waar in het bijzonder aandacht voor is wanneer het om de ETHOS-categorie 'In de openbare ruimte' gaat. Deze groepen willen de gemeenten logischerwijs op 0 hebben staan. We zien dat er twee jeugdigen in de openbare ruimte verblijven, waarvan er één ook kinderen heeft. Bij beide jeugdigen is er sprake van een conflict met familie. Bij de kinderen zien we dat het in twee gevallen gaat om een alleenstaande ouder.

Leeftijdscategorie en samenstelling huishouden		Aantal
23 t/m 26 jaar		1
Alleenstaand zonder kinderen		1
18 t/m 22 jaar		1
Ander familieverband met kind(eren)		1
Eindtotaal		2

Leeftijdscategorie en aanleiding verlies woonzekerheid		Aantal
23 t/m 26 jaar		1
Conflict met familie		1
18 t/m 22 jaar		1
Combinatie van relatieproblemen, conflict met familie, conflict met vrienden, psychische problematiek, overlijden, werkloosheid,(Intra-familiaal) geweld, financiële redenen (bv. schulden) en ontslag uit een instelling		1
Eindtotaal		2

Kinderen en samenstelling huishouden ouder(s)	Direct	Indirect
Ouder is alleenstaand met kind(eren)	2	2
Ouder heeft ander familieverband met kind(eren)	1	1
Eindtotaal	3	3

Kinderen en aanleiding verlies woonzekerheid ouder(s)	Direct	Indirect
Conflict met familie, psychische problematiek	1	1
Relatieproblemen	1	1
Combinatie van relatieproblemen, conflict met familie, conflict met vrienden, psychische problematiek, overlijden, werkloosheid,(Intra-familiaal) geweld, financiële redenen (bv. schulden) en ontslag uit een instelling	1	1
Eindtotaal	3	3

Analyse die ontslagen zijn uit een instelling (als aanleiding verlies woonzekerheid).

De tabellen geven weer in hoeverre deze inwoners ooit in contact zijn geweest bij andere instellingen. Dit impliceert geen relatie tussen het type instelling waar men ooit verbleven heeft en de aanleiding van het verlies van de woonzekerheid. Deze cijfers laten zien dat wanneer men ontslagen wordt uit een instelling, en men daardoor de woonzekerheid verliest, deze persoon relatief vaak bekend is bij een andere instelling, met uitzondering van de maatschappelijke opvang.

Verblijft/verbleef in de gevangenis	Aanleiding verlies woonzekerheid: ontslag uit instelling
Ja	25
Nee	15
Onbekend	5
Eindtotaal	45

Verblijft/verbleef in de integrale jeugdhulp	Aanleiding verlies woonzekerheid: ontslag uit instelling
Ja	20
Nee	16
Onbekend	9
Eindtotaal	45

Verblijft/verbleef in een psychiatrische voorziening	Aanleiding verlies woonzekerheid: ontslag uit instelling
Ja	18
Nee	19
Onbekend	8
Eindtotaal	45

Actieve begeleiding door een MO?	Aanleiding verlies woonzekerheid: ontslag uit instelling
Ja, door een MO in de gemeente waar de persoon de voorbije nacht verbleef	9
Nee	35
Onbekend	1
Eindtotaal	45

Analyse categorie 5: niet-conventionele woonruimte

Deze tabellen geven de kenmerken weer van de dak- en thuisloze inwoners weer binnen de ETHOS-categorie 'Niet-conventionele woonruimte'. Op pagina 17 staat een meer kwalitatieve duiding.

Gemeente	Aantal
Borne	1
Dinkelland	2
Enschede	16
Haaksbergen	3
Hengelo	6
Hof van Twente	2
Oldenzaal	9
Onbekend	4
Eindtotaal	43

Leeftijdscategorie	Aantal
18 t/m 22 jaar	2
23 t/m 26 jaar	5
27 t/m 34 jaar	4
35 t/m 44 jaar	10
45 t/m 54 jaar	9
55 t/m 64 jaar	9
65 t/m 74 jaar	2
75 jaar of ouder	2
Eindtotaal	43

Geslacht	Aantal
Man	29
Niet ingevuld	1
Vrouw	12
X	1
Eindtotaal	43

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Relatieproblemen	8
Conflict met familie	5
Psychische problematiek	10
Ongeschikte/onbewoonbare woning	1
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	3
Werkloosheid	3
Verslaving	5
Financiële redenen (bv. schulden)	5
Ontslag uit een instelling	3
Immigratie	3
Meerdere redenen	13
Ander	6

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	2
Alleenstaand zonder kinderen	26
Ander familieverband met kind(eren)	1
Met ouder(s) met kind(eren)	1
Met partner met kind(eren)	2
Met partner zonder kinderen	2
Onbekend	8
Anders	1
Eindtotaal	43

Analyse categorie 6: Familie, vrienden of kennissen, binnen centrumgemeente Enschede

Deze tabellen geven de kenmerken weer van de dak- en thuisloze inwoners weer binnen de ETHOS-categorie 'Familie, vrienden of kennissen' specifiek voor de centrumgemeente Enschede. Op pagina 18 staat een meer kwalitatieve duiding.

Geslacht	Aantal
Man	70
Vrouw	28
Eindtotaal	98

Leeftijdscategorie	Aantal
18 t/m 22 jaar	14
23 t/m 26 jaar	6
27 t/m 34 jaar	15
35 t/m 44 jaar	27
45 t/m 54 jaar	23
55 t/m 64 jaar	4
65 t/m 74 jaar	2
75 jaar of ouder	1
Onbekend	6
Eindtotaal	98

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	10
Alleenstaand zonder kinderen	69
Ander familieverband met kind(eren)	2
Ander familieverband zonder kinderen	1
Anders	1
Met ouder(s) met kind(eren)	2
Met ouder(s) zonder kinderen	2
Met partner met kind(eren)	2
Met partner zonder kinderen	1
Onbekend	8
Eindtotaal	98

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Meerdere redenen	23
Ander*	22
Verslaving	15
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	12
Conflict met familie	11
Financiële redenen (bv. schulden)	11
Relatieproblemen	10
Ontslag uit een instelling	10
Psychische problematiek	5
Immigratie	5
Actie van de huisbaas (renovatie, verkoop)	3
Einde van de huurovereenkomst	3
Conflict met vrienden	3

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Ongeschikte/onbewoonbare woning	1
Overlijden	1
Werkloosheid	1
Vluchteling door oorlog in Oekraïne	1
(Intrafamiliaal) Geweld	0
Overmacht (bv. brand, overstroming)	0

*Voorbeelden van 'Ander' zijn o.a. 'Vluchteling' (5), 'Structurele overlast' (4) en 'Zorgmijndend' (2).

Gezondheid	Aantal
(Vermoeden van) verslaving (bv. alcohol, drugs)	45
Multiproblemen	32
(Vermoeden van) psychische/psychiatrische problemen	30
(Vermoeden van) verstandelijke beperking	17
Geen gezondheidsproblemen	10
Langdurige lichamelijke problemen	8
Fysieke beperking	3
Anders	1
Onbekend	31

Bijlage 3. Kenmerken dak- en thuislozen per gemeente

De tabellen geven de kenmerken van de dak- en thuisloze inwoners weer per gemeente.

Borne

Geslacht	Aantal
Man	7
Vrouw	2
Eindtotaal	9

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	2
Alleenstaand zonder kinderen	6
Ander familieverband met kind(eren)	1
Eindtotaal	9

ETHOS	Aantal
In een instelling	1
In een niet-conventionele ruimte	1
Bij familie, vrienden of kennissen	6
In een woning met dreigende uithuiszetting	1
Eindtotaal	9

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	1
Relatieproblemen	3
Conflict met familie	2
Psychische problematiek	4
Werkloosheid	2
Verslaving	2
Financiële redenen (bv. schulden)	4
Ontslag uit een instelling	2
Meerdere redenen	7
Ander	3
Onbekend	1

Periode dakloosheid	Aantal
Er is nog een woonplaats	1
< 3 maanden	1
4– 11 maanden	2
1 – 2 jaar	4
>2 jaar	1
Eindtotaal	9

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Ja, door een MO in de gemeente waar de persoon de voorbije nacht verbleef	1
Nee	6
Onbekend	2
Eindtotaal	9

Dinkelland

Geslacht	Aantal
Man	3
Vrouw	0
Eindtotaal	3

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand zonder kinderen	3
Eindtotaal	3

ETHOS	Aantal
In een niet-conventionele ruimte	2
Bij familie, vrienden of kennissen	1
Eindtotaal	3

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Relatieproblemen	1
Actie van de huisbaas (renovatie, verkoop)	1
Immigratie	1
Meerdere redenen	1
Ander	1
Onbekend	1

Periode dakloosheid	Aantal
< 3 maanden	1
4– 11 maanden	1
>2 jaar	1
Eindtotaal	3

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Nee	2
Onbekend	1
Eindtotaal	3

Enschede

Geslacht	Aantal
Man	199
Vrouw	77
X	1
Niet ingevuld	1
Eindtotaal	278

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	19
Alleenstaand zonder kinderen	220
Ander familieverband met kind(eren)	4
Ander familieverband zonder kinderen	2
Met ouder(s) met kind(eren)	3
Met ouder(s) zonder kinderen	2
Met partner met kind(eren)	3
Met partner zonder kinderen	3
Anders	2
Onbekend	20
Eindtotaal	278

ETHOS	Aantal
In de openbare ruimte	27
In de noodopvang	40
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	79
In een instelling	10

In een niet-conventionele ruimte	16
Bij familie, vrienden of kennissen	98
In een woning met dreigende uithuiszetting	7
Onbekend	1
Eindtotaal	278

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	43
Relatieproblemen	32
Conflict met familie	47
Psychische problematiek	37
Werkloosheid	8
Verslaving	37
Financiële redenen (bv. schulden)	37
Ontslag uit een instelling	34
Actie van de huisbaas (renovatie, verkoop)	6
Einde van de huurovereenkomst	9
Ongeschikte/onbewoonbare woning	6
Conflict met vrienden	6
Overlijden	2
Immigratie	15
Vluchteling door oorlog in Oekraïne	1
Meerdere redenen	76
Ander	47
Onbekend	42

Periode dakloosheid	Aantal
Er is nog een woonplaats	10
< 3 maanden	64
4– 11 maanden	88
1 – 2 jaar	40
>2 jaar	25
Onbekend	51
Eindtotaal	278

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Ja, door een MO in de gemeente waar de persoon de voorbije nacht verbleef	90
Ja, door een MO in een andere gemeente dan waar de persoon de voorbije nacht verbleef	1
Nee	155
Onbekend	32
Eindtotaal	278

Haaksbergen

Geslacht	Aantal
Man	3
Vrouw	5
Eindtotaal	8

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	3
Alleenstaand zonder kinderen	2
Ander familieverband met kind(eren)	1
Met ouder(s) zonder kinderen	1
Onbekend	1
Eindtotaal	8

ETHOS	Aantal
In een niet-conventionele ruimte	3
Bij familie, vrienden of kennissen	5
Eindtotaal	8

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Relatieproblemen	3
Conflict met familie	1
Psychische problematiek	1
Verslaving	1
Meerdere redenen	1
Ander	3
Onbekend	1

Periode dakloosheid	Aantal
< 3 maanden	2
4- 11 maanden	4
1 - 2 jaar	4
Eindtotaal	8

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Nee	6
Onbekend	2
Eindtotaal	8

Hengelo

Geslacht	Aantal
Man	72
Vrouw	19
Eindtotaal	91

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	21
Alleenstaand zonder kinderen	65
Ander familieverband zonder kinderen	1
Met partner met kind(eren)	1
Anders	1
Onbekend	2
Eindtotaal	91

ETHOS	Aantal
In de openbare ruimte	4
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	24
In een instelling	7
In een niet-conventionele ruimte	6
Bij familie, vrienden of kennissen	47
In een woning met dreigende uithuiszetting	3
Eindtotaal	91

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	26
Relatieproblemen	17
Conflict met familie	10
Psychische problematiek	17
Werkloosheid	3
Verslaving	14
Financiële redenen (bv. schulden)	18
Ontslag uit een instelling	6
Actie van de huisbaas (renovatie, verkoop)	1
Einde van de huurovereenkomst	2
Ongeschikte/onbewoonbare woning	1
Conflict met vrienden	1
Immigratie	1
Meerdere redenen	29
Ander	4
Onbekend	16

Periode dakloosheid	Aantal
Er is nog een woonplaats	2
< 3 maanden	23
4– 11 maanden	30
1 – 2 jaar	17
> 2 jaar	12
Onbekend	7
Eindtotaal	91

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Ja, door een MO in de gemeente waar de persoon de voorbije nacht verbleef	27
Nee	42
Onbekend	22
Eindtotaal	91

Hof van Twente

Geslacht	Aantal
Man	7
Vrouw	4
Eindtotaal	11

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	1
Alleenstaand zonder kinderen	10
Eindtotaal	11

ETHOS	Aantal
In een niet-conventionele ruimte	2
Bij familie, vrienden of kennissen	9
Eindtotaal	11

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Som van Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	3
Som van Relatieproblemen	4
Som van Conflict met familie	6
Som van Psychische problematiek	5
Som van Werkloosheid	1
Som van Verslaving	5
Som van Financiële redenen (bv. schulden)	4
Som van Meerdere redenen	9

Periode dakloosheid	Aantal
< 3 maanden	2
4– 11 maanden	4
1 – 2 jaar	4
Onbekend	1
Eindtotaal	11

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Nee	10
Onbekend	1
Eindtotaal	11

Losser

Geslacht	Aantal
Man	4
Vrouw	0
Eindtotaal	4

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand zonder kinderen	2
Met partner zonder kinderen	1
Onbekend	1
Eindtotaal	4

ETHOS	Aantal
Bij familie, vrienden of kennissen	4
Eindtotaal	4

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Actie van de huisbaas (uithuiszetting)	1
Verslaving	1
Financiële redenen (bv. schulden)	1
Meerdere redenen	1
Ander	1
Onbekend	1

Periode dakloosheid	Aantal
Er is nog een woonplaats	1
4– 11 maanden	1
1 – 2 jaar	1
> 2 jaar	1
Eindtotaal	4

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Nee	3
Onbekend	1
Eindtotaal	4

Oldenzaal

Geslacht	Aantal
Man	12
Vrouw	4
X	1
Niet ingevuld	1
Eind totaal	18

Samenstelling huishouden	Aantal
Alleenstaand met kind(eren)	2
Alleenstaand zonder kinderen	10
Ander familieverband zonder kinderen	1
Anders	1
Met partner zonder kinderen	1
Onbekend	3
Eindtotaal	18

ETHOS	Aantal
In de openbare ruimte	1
In een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf	1
In een niet-conventionele ruimte	9
Bij familie, vrienden of kennissen	7
Eindtotaal	18

Aanleiding verlies woonzekerheid	Aantal
Relatieproblemen	3
Conflict met familie	4
Psychische problematiek	1
Werkloosheid	1
Verslaving	2
Financiële redenen (bv. schulden)	1
Vluchteling door oorlog in Oekraïne	0
Meerdere redenen	3
Ander	3
Onbekend	7

Periode dakloosheid	Aantal
< 3 maanden	6
4– 11 maanden	1
1 – 2 jaar	4
> 2 jaar	6
Onbekend	1
Eindtotaal	18

Actieve begeleiding door MO?	Aantal
Ja, door een MO in de gemeente waar de persoon de voorbije nacht verbleef	3
Nee	7
Onbekend	8
Eindtotaal	18

Bijlage 4. Deelnemende partijen

- Cimot
- De Woonplaats
- Domijn
- Gemeente Borne
- Gemeente Dinkelland
- Gemeente Enschede
- Gemeente Haaksbergen
- Gemeente Hengelo
- Gemeente Hof van Twente
- Gemeente Losser
- Gemeente Oldenzaal
- GGD Twente
- Humanitas Onder Dak
- Jarabee
- Leger des Heils
- Mediant
- RIBW Overijssel
- Salut
- Stichting Azibo
- Tactus
- Wijkkracht
- Wijkkracht Borne
- Woonbegeleiding Jong Volwassenen
- Zorggroep Sint Maarten
- Onbekend